

A mezítlábas angyal

KEREKES ELEK

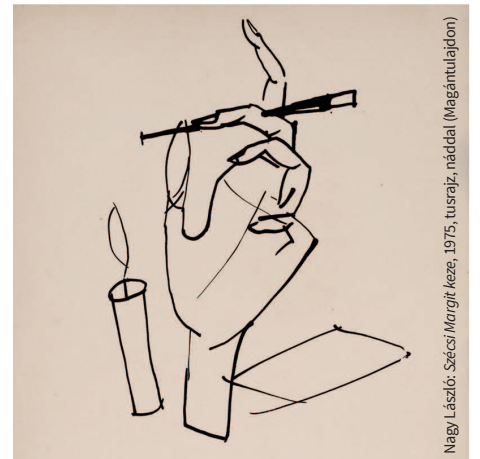
1980-ban megjelent két szépséges könyv, amelyekről nem sokan tudnak, főképpen a fiatalabbak. Antikváriumokban, könyvesboltokban nem lehet látni őket, a világháló könyvhirdetéseiben bukkannak fel itt-ott, könyvtári raktárak mélyén rejtőznek, aki kíváncsi rájuk, annak kihozzák őket lapozgatásra. Csoóri Sándor szavaival e könyvek a költői teljesítmény mellett „egy másik életmű töredékei”: a *Szárny és piramis* és az áramló időben mindig, mindenütt a *Kíséret a bánat ellen*.

Nagy László még csikókorában látta a Pegazust az iszkázi ház udvarán. Szeme előtt nőtt fel, izmos, domborodó temporú sörényes lett belőle későbbi rajzain. Ott lebeg majd Szécsi Margit cigarettát tartó laza kezénél, a fekete rózsát szájában tartó szép piros hóhér feje felett. Ott áll a Páfránydombon, Ádám és Éva alatt, majd átsuhan a betemetett nádason. Szárnyas angyalt hordoz az öregség látomásában, Hold alatt vöröslük az éjszakában. Feltűnik vörös ménként, hozzádörgöli nyakát párjához, majd ágaskodó csödörként viaskodik. Versenylő lesz a négylevelű lóherét szájában tartó Csurka István-rajzon – mintegy a szerencsejátékos attribútumaként. Ott van a versekben, a jegyzetlapok játékos vonalaiban. Nemesen ívelt, arab feje lesz, lebeg, száll a táj felett, vágat a mezőkön. Ahogyan Zelk Zoltán írta:

*Adjatok Nagy Lászlónak lovakat
szürkét és pejt és sárgát
tereljetek élje
kilencvenkilenc ménest,
lerajzolja ő a kilencvenkilencnél
többször is, lerajzolja százszor
a ménék orrlükán kicsapódó füstöt
s a kancák füstön átderengő
eleven-dombormű furát.*

Kusza vonalakban ballag, égre nyerít, majd harcos ménként gitárólót hordoz a hátán, ikonikus szenteket és királyokat. Paripalábak, csüdök, csánkok, sörények vonalba zárva, vonalból kibontva, színpoltokból összerakva. Öserejű, leszegett fejű bika jön, szarvai közt az élet-halál keresztjével, egyetlen vonallal körülhatárolt tömeg. Sötét foltterek: sűrűsödő, apró vonalakból a feje, nehéz töke lóg a lába között, táguló orrlüka alatt pofáját felhúzza bög, füle hátracsapva, támad. Dinamikusan lüktető vonalhalmaz feszíti szét a fehér papírt, ahogyan kibontakozik belőle az egymást ölelő férfi-női test. Az ágyéknál sűrűsödik, lüktet minden, kezek ölelik át a fejeket, duzzadó mell domborodik, széttárt láb között a befogadó öltre ráfeszül a férfitest. A szerelem, az élet titkos misztériuma történik a síkon. Nászi halál.

Szécsi Margit szép nagy figyelő szeme – bárhonnan nézi a rátekinthető – szemkontaktust teremt az övével. Téren, időn, földön túli nézés. A test már elporladt, de tekintete végérvényesen itt maradt. Mint ahogy meztelen valója, mely angyalszárnyba öltözött áll a Balkán utca táblája mellett. Szárnyait ledobva, kényugalmú térben elszívja cigarettáját. Közeledik hozzá a busósereg. Középen a mi hercegünk, a fekete Ady úr, éjszakából éjszakába, ahol ordas üvölt az égre! „Éjjel tenyered éle előtt megnyílnak a falak...” Királyi kéz tartja a kicsikó fejét... Mint-ha Kondor Béla rajzolta volna, miként a kék angyalt a karácsonyfa mögött, amely mellett megint csak Szécsi Margit ül! Mezítlábas angyal, lába, szárnya kilóg a keretből. Cipője a sarokban. Szagzatott apró vonalkák. Majdhogynem szétesnek. A köréje rajzolt keret kiemeli e világból, tündövedve néz körbe a „havazás árnyékán”. Akár „a mindenséget mutogató” kerub. Kondor Béla. A piramis felett verdeső szárnyakban áttűnik a zuhanás káprázata.

Nagy László: Szécsi Margit keze, 1975, tusrajz, nádadal (Magántulajdon)

Nagy László: Szécsi Margit-ikon, 1977, akril, rétegelt lemez (Magántulajdon)